

Gemiddeld Vlaams bedrijf groeit fors, maar verliest terrein in productiecijfers

Meer koeien, minder melk

Het is opvallend. Waar de afgelopen boekjaren sprake was van productiewinst, laten de Vlaamse mpr-bedrijven dit jaar een veer in productiekenngetallen. Het economisch jaarresultaat en de levensproductie lopen terug, terwijl het aantal koeien fors stijgt.

tekst **Annelies Debergh**

Geen plus dit jaar. Voor het eerst sinds de introductie van het kenge-tal economisch jaarresultaat (ejr) loopt

het mpr-kenngetal flink terug. Met 2005 ejr scoren de Vlaamse koeien in het jongste boekjaar van CRV – dat loopt van

1 september 2012 tot en met 31 augustus 2013 – lager dan in de twee voorgaande edities (tabel 1). De trend is opvallend: het ejr gaat sinds lang terug met 21 euro. De dalende trend is ook zichtbaar bij de overige productiecijfers. Zo produceerde de gemiddelde melkkoe in Vlaanderen het voorbije boekjaar 8236 kg melk. Dat betekent een verlies van bijna 90 kg melk. Het vetgehalte steeg daarbij licht van 4,17% naar 4,18% vet en het eiwit ging terug van 3,45% naar 3,44% eiwit. Dat levert, omgerekend naar totaal aantal kilogrammen vet en eiwit, een verlies van zeven kilo melkinhoud.

De gemiddelde leeftijd van de koeien onder mpr staat eveneens onder druk. De mpr-deelnemers waren het jongste boekjaar gemiddeld ongeveer een maand jonger dan die in het jaar daarvoor.

Fors meer koeien per bedrijf

Een deel van de verklaring voor de gedaalde productie kan liggen in het feit dat het economische klimaat eind 2012 geen aanleiding gaf tot opgedreven melkproducties. Een andere mogelijke verklaring voor de getemperde productiedrang is de uitbreiding van de bedrijven. De jongste mpr-statistieken geven duidelijk aan dat Vlaamse melkvee-

Tabel 1 – Rollend jaargemiddelde per provincie (1 september 2012-31 augustus 2013)

provincie	aant. bedr.	koeien/bedrijf	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	ejr
Antwerpen	396	86	4.02	8.503	4,18	3,46	356	294	650	2079
West-Vlaanderen	812	52	4.05	8.350	4,16	3,42	347	286	633	2020
Limburg	188	81	4.03	8.136	4,19	3,47	341	283	624	1996
Oost-Vlaanderen	718	58	4.04	8.136	4,19	3,44	341	280	621	1983
Vlaams-Brabant	100	66	4.05	6.968	4,14	3,38	289	236	525	1668
Vlaanderen 2012-'13	2.215	63	4.04	8.236	4,18	3,44	344	283	627	2005
Vlaanderen 2011-'12	2.469	59	4.05	8.317	4,17	3,45	347	287	634	2026
Vlaanderen 2010-'11	2.727	57	4.06	8.327	4,17	3,44	347	286	633	2022
Vlaanderen 2009-'10	2.802	55	4.07	8.175	4,18	3,42	342	280	622	1983
Vlaanderen 2008-'09	2.961	53	4.07	8.059	4,22	3,41	340	275	615	1960
Vlaanderen 2007-'08	3.100	49	4.08	8.014	4,19	3,44	336	276	612	1953

Gemiddeld 63 koeien per mpr-bedrijf in Vlaanderen

drijven zich volop ontwikkelen (tabel 1). Het gemiddelde mpr-bedrijf groeit in het jongste boekjaar met vier koeien naar 63 koeien. Ter vergelijking: in 2007-2008 telde het gemiddelde mpr-bedrijf nog 49 melkkoeien. Met een tussentijd van vijf jaargangen evolueerde het doorsnee bedrijf in Vlaanderen met een gemiddelde van veertien melkkoeien. In dezelfde tijdspanne loopt het aantal mpr-bedrijven in een gelijke tred terug: van 3100 naar nu nog 2215 bedrijven.

De daling van het ejr heeft ook een uitwerking in de vijf provincies. Niet West-Vlaanderen, maar Antwerpen neemt het voortouw met een ejr van 2079 euro. De Antwerpse koeien zijn overigens de enige koeien die stijgen. Dat doen ze zowel in ejr als in melkproductie.

Voormalig koploper West-Vlaanderen ziet zijn productie dit jaar het sterkst teruglopen. Het ejr gaat van 2075 euro in 2011-2012 naar een ejr van 2020 euro voor 2012-2013. Dat verlies is bijna volledig te wijten aan een lagere productie van wel 200 kg melk minder.

Minder zwart- en roodbonten

Bij de individuele rassen is geen sprake van grote verliezen (tabel 2). Zowel voor zwartbonte als voor roodbonte dieren blijft de productie een gelijke tred aanhouden. Zwartbont groeit met 5 euro ejr naar een hoger niveau, terwijl roodbont met 1 euro licht terugloopt in economisch jaarresultaat.

Opvallend is wel de afname in aantal mpr-geregistreerde dieren voor beide

ras	jaar	aant. koeien	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	ejr
hf zwartbont*	2012-'13	41.966	3.06	362	10.071	4,10	3,43	413	345	758	2.097
	2011-'12	48.297	3.06	363	10.118	4,07	3,41	412	345	757	2.092
hf roodbont*	2012-'13	13.031	3.06	356	8.963	4,32	3,49	387	313	700	1.970
	2011-'12	17.672	3.08	357	8.998	4,30	3,49	387	314	701	1.971
witrood	2012-'13	517	4.01	317	5.697	4,09	3,35	233	191	424	1.273
	2011-'12	495	4.01	326	5.950	4,05	3,34	241	199	440	1.290

Tabel 2 – Overzicht rasgemiddelden per boekjaar (* = minimaal 50 procent hf-bloed)

naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	% droog
P. Claeys, Zomergem	53	4.05	12.463	4,64	3,53	578	440	3271	8,7
P. De Backer, Waarschoot	49	3.07	11.399	4,29	3,46	489	395	2828	7,8
Lahousse-Zomerbl.hof, Elverdinge	107	4.02	11.628	4,26	3,36	495	390	2814	7,4
G. Lemmens Reet	113	3.10	11.188	4,20	3,52	470	394	2773	6,2
Van den Broek-De Roy Iv, Merksplas*	58	3.10	11.404	4,17	3,40	476	388	2754	9,1
E. en K. Vandekerchove, Oostkamp	102	3.09	11.259	4,01	3,55	451	399	2730	7,1
Mertens-Deboel Iv, Minderhout	149	3.11	11.542	4,00	3,40	462	393	2724	6,9
N. Steyaert, Poperinge	28	3.08	11.748	3,89	3,37	458	396	2715	7,5
I. Poignie, Koolskamp	55	4.05	11.103	4,11	3,47	456	386	2695	9,1
P. Ingels, Lembeke	47	4.02	11.458	4,07	3,32	467	381	2690	4,9

Tabel 3 – Rollend jaargemiddelde top tien mpr-bedrijven in Vlaanderen (* = melkrobot)

rasstandaarden. Zo ligt het aantal roodbonten ruim 4000 stuks lager. Het aantal zwartbonten ligt eveneens ongeveer 6500 stuks lager. De witroden gaan er in aantal op vooruit bij een dalend ejr.

Onder de tien hoogste mpr-bedrijven is de top ongewijzigd. Het meest productieve bedrijf is opnieuw dat van Patrick Claeys uit Zomergem (tabel 3). De gemiddelde melkproductie van 12.463 kg melk met 4,64% vet en 3,53% eiwit levert een economisch jaarresultaat van 3271 euro. Op de tweede en derde plek volgen Paul De Backer uit Waterschoot en de familie Lahousse uit Elverdinge.

De hoofdzakelijk roodbonte stal van Pa-

trick Claeys uit Zomergem levert dit boekjaar ook de hoogst productieve roodbonten met Kiandochter Calerie op 4256 euro ejr bij de koeien en Laarmandochter Fea op 3406 euro ejr bij de vaarzen. Bij zwartbont wint bij de vaarzen Keur Valona (v. Zabing) van Marcel Heylen uit Geel met 3708 euro ejr en bij de koeien de Shottledochter 2624 van Rudy Timmerman uit Sint-Kruis-Brugge met 4453 euro ejr.

Bij de hoogste bedrijven is er een overlap van vijf stuks met de vorige publicatie van de top tien. Anders dan eerdere edities zijn er dit keer meer Antwerpse bedrijven in de top tien. De provincie is dit

Tabel 4 – Ontwikkeling levensproductie van stamboekkoeien op moment van afvoer

jaar	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet + eiwit
2012-'13	27.608	4,15	3,42	1.146	944	2.090
2011-'12	28.017	4,15	3,42	1.164	957	2.121
2010-'11	28.325	4,17	3,41	1.180	965	2.145
2009-'10	28.534	4,17	3,40	1.190	971	2.161
2008-'09	28.303	4,15	3,41	1.175	964	2.139

Tabel 5 – Levensduur afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer (1 september 2012-31 augustus 2013)

jaar	dgn. opfok	keren gekalfd	gem. tkt.	melkdgn. per tkt.	dgn. laatste lact.	productieve levensd.*	dgn. na laatste profm.	dgn. levensd.**	kg melk/melkdag
2012-'13	805	3,1	418	359	287	1.142	34	1.981	27,2
2011-'12	810	3,1	418	359	284	1.165	33	2.008	27,1
2010-'11	817	3,2	420	359	283	1.192	35	2.044	26,8
2009-'10	823	3,3	421	360	273	1.219	37	2.079	26,5
2008-'09	831	3,2	420	359	291	1.226	36	2.093	26,1

* = dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monstername

** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

jaar drie keer vertegenwoordigd, terwijl West- en Oost-Vlaanderen de thuisbasis vormen voor de achtereenvolgens vier en drie resterende bedrijven (tabel 7).

Levenstotaal nu op 27.608 kg

De intensivering van de Vlaamse melkveebedrijven lijkt ook een weerslag te hebben op de levensproductie van de Vlaamse melkkoe (tabel 4). Voor het derde jaar op rij daalt de gemiddelde levensproductie. In het boekjaar 2009-2010 bereikte de levensproductie de tot nu toe hoogste score van 28.534 kg melk. Voor dit boekjaar ligt dat cijfer op 27.608 kg melk. De daling heeft ook effect op de melkinhoud. Waar in 2009-2010 een af-

gevoerde koe borg stond voor 2161 kg vet en eiwit, lag dat getal afgelopen jaar op 2090 kg vet en eiwit, een daling van ruim 70 kg.

In tijden waarin steeds meer pleidooien voor duurzaamheid opgaan, is ook de evolutie in productieve levensduur op zijn minst merkwaardig te noemen (tabel 5). Het aantal productieve levensdagen is in vijf jaar tijd met ruim tachtig dagen gedaald, koeien leven gemiddeld ruim 110 dagen korter. Positief is de evolutie in aantal dagen opfok: deze nam met dertig dagen af in vijf jaar tijd. Al met al levert dat een positieve bijdrage aan de gemiddelde melkgift per productiedag: die stijgt het afgelopen boekjaar

met 0,1 kg melk tot 27,2 kg melk per melkdag.

De tussen 1 september 2012 en 31 augustus 2013 afgevoerde koeien van Arnold Decuyper uit Oedelem realiseerden de hoogste levensproductie (tabel 6). Met een gemiddelde levenstotaal van 56.022 kg melk met 4,00% vet en 3,29% eiwit komen de twaalf koeien uit op een totaalscore van 4084 kg vet en eiwit. Op de tweede plek volgt het bedrijf van Pascal Masschaele en Sandra De Herdt uit Ichtegem. Hun tien afgevoerde melkkoeien behaalden een gemiddelde levensproductie van 50.328 kg melk met 4,07% vet en 3,47% eiwit, goed voor 3795 kg vet en eiwit. |

Tabel 6 – Top tien bedrijven met hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogrammen vet en eiwit (minimaal tien afgevoerde dieren, 1 september 2012-31 augustus 2013, * = melkrobot)

naam, woonplaats	aantal koeien	leeftijd in dagen	dagen droog	prod. dagen	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	kg melk/dag	aantal lact.
A. De Cuyper, Oedelem	12	2939	247	1894	56.022	4,00	3,29	2239	1845	4084	29,6	5,5
P. Masschaele en S. De Herdt, Ichtegem	10	2532	193	1592	50.328	4,07	3,47	2047	1748	3795	31,6	4,5
W. Boone, Lotenhulle	14	2768	254	1705	51.188	3,92	3,43	2006	1755	3761	30,0	4,9
H. Van Reybrouck, Torhout	15	2585	187	1639	48.046	4,20	3,43	2016	1650	3666	29,3	4,7
B. Calis, Watou*	12	2725	205	1700	47.640	4,03	3,47	1919	1651	3570	28,0	5,1
P. en S. De Muer, Lotenhulle	17	2260	156	1353	50.221	3,80	3,30	1909	1660	3569	37,1	3,9
D. van Wiele, Stekene*	22	2461	194	1493	47.712	4,12	3,24	1966	1545	3511	32,0	4,3
G. Zwaenepoel, Klemskerke*	11	2533	225	1475	43.208	4,37	3,47	1887	1497	3384	29,3	4,5
F. en P. De Geyter, Zegelsem	13	2745	214	1753	45.204	4,09	3,37	1847	1525	3372	25,8	5,1
I. Spreuwers, Gruitrode	13	3406	439	2054	43.618	4,21	3,44	1836	1501	3337	21,2	5,5

Tabel 7 – Top vijf mpr-bedrijven voor eijr per provincie in het mpr-jaar 2012-'13 (* = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

provincie	naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg eijr	% droog	% vleesprod.
Antwerpen	G. Lemmens, Reet	113	3.10	11.188	4,20	3,52	470	394	2773	6,2	0,0
	Van den Broek-De Roy lv, Merksplas**	58	3.10	11.404	4,17	3,40	476	388	2754	9,1	0,0
	Mertens-Deboel lv, Minderhout	149	3.11	11.542	4,00	3,40	462	393	2724	6,9	0,1
	K. Goossens, Meerhout	103	4.02	10.452	4,32	3,59	452	376	2668	7,7	0,0
	K. en D. Faes, Meer	85	4.02	10.462	4,17	3,56	436	372	2598	10,6	0,0
Vlaams-Brabant	U. Cosyns, Herne	55	4.06	10.230	4,17	3,38	426	346	2458	10,2	0,4
	Raymaekers lv, Kortenaeken**	119	3.07	9.836	4,14	3,46	407	340	2388	5,8	0,5
	Vandevoordt lv, Rummen	43	4.01	9.619	4,14	3,51	398	338	2361	7,7	0,0
	T. Engelbosch, Tienen	69	4.05	8.615	5,09	3,30	439	284	2297	10,9	2,0
	J. Mertens, Londerzeel	105	4.04	9.225	4,23	3,35	390	309	2221	8,0	1,0
West-Vlaanderen	Lahousse-Zomerbloemhof lv, Elverdinge	107	4.02	11.628	4,26	3,36	495	390	2814	7,4	0,4
	E. en K. Vandekerchove, Oostkamp	102	3.09	11.259	4,01	3,55	451	399	2730	7,1	2,3
	N. Steyaert, Poperinge	28	3.08	11.748	3,89	3,37	458	396	2715	7,5	0,0
	I. Poignie, Koolskamp	55	4.05	11.103	4,11	3,47	456	386	2695	9,1	0,0
	K. Debuysere, Westouter	42	4.02	11.320	3,93	3,44	445	389	2662	8,8	5,7
Oost-Vlaanderen	P. Claeys, Zomergem	53	4.05	12.463	4,64	3,53	578	440	3271	8,7	6,0
	P. De Backer, Waarschoot	49	3.07	11.399	4,29	3,46	489	395	2828	7,8	0,2
	P. Ingels, Lembeke	47	4.02	11.458	4,07	3,32	467	381	2690	4,9	3,8
	P. en S. De Muer, Lotenhulle	65	3.11	11.484	3,82	3,42	439	393	2652	9,1	0,9
	T. Van Leeuwe, Adegem	44	4.08	10.753	4,08	3,56	439	383	2643	9,1	1,4
Limburg	J.-P. Heggen-Vanderlinden, Teuven	97	4.02	10.245	4,09	3,55	419	363	2512	9,0	4,0
	R. Agten-Bergs, Sint-Huibrechts-Lille	84	3.11	10.114	4,24	3,50	429	354	2510	8,1	1,7
	R. Theuwis, Overpelt**	112	4.02	10.202	4,16	3,37	424	344	2443	9,5	0,0
	W. en M. Corstjens-Hulsbosch, Bocholt*	111	3.09	9.948	4,11	3,49	409	348	2426	7,1	2,0
H. Van den Boomen, Gerdingen	111	4.02	10.215	4,01	3,41	410	348	2416	10,3	0,5	